

Aktivity podporované v rámci Operačního programu Zaměstnanost 2014 - 2020 Investiční priority 2.3 Strategie komunitně vedeného místního rozvoje

Informace č. 2 obsahuje výčet aktivit, které jsou plánovány k podpoře v rámci Investiční priority 2.3 Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Operačního programu Zaměstnanost 2014 – 2020 (dále jen „OPZ“), a to v oblastech: sociální služby a sociální začleňování, zaměstnanost, sociální podnikání a prorodinná opatření. Současně s tímto však musíme upozornit, že **následující výčet aktivit je pracovní verzí** a že v samotné výzvě pro MAS, která je plánována na březen roku 2016, může oproti této pracovní verzi dojít k úpravám a změnám. Tento **pracovní výčet aktivit tedy nepředstavuje definitivní verzi pro připravovanou výzvu pro MAS.**

V této souvislosti bychom také rádi zdůraznili, že **opatření uvedená ve strategických a implementačních částech Strategii CLLD** zpracovaných pro území MAS, by měla vždy vycházet **z analýzy skutečných potřeb obyvatel** žijících v jejím území, a to **bez ohledu na možnost financovat realizaci těchto opatření skrze Investiční prioritu 2.3 OPZ.**

Plánovaná opatření a aktivity popsané ve Strategii CLLD musí vycházet z provedených analýz a mapování potřebnosti (tj. z reálných potřeb obyvatel daného území). Není tedy určitě nutné omezovat jejich výčet jen na ty aktivity a opatření, která jsou plánována k podpoře v rámci Investiční priority 2.3. OPZ. V případě identifikace dalších opatření a aktivit, které nejsou uvedeny v následujícím výčtu aktivit, je vhodné hledat další možné zdroje pro jejich financování, ať už prostřednictvím jiných investičních priorit OPZ, nebo prostřednictvím jiných operačních programů, či dalších zdrojů financování.

Klíčovým faktorem úspěchu CLLD je především znalost místního prostředí, která vede k lepšímu zacílení podpory a rozvoji spolupráce mezi jednotlivými aktéry na lokální úrovni. Úspěšného rozvoje lze dosáhnout dobře zpracovanou strategií CLLD, v níž jsou vymezeny priority rozvoje, a kde zcela zásadní roli hraje důkladně zpracovaná analýza území obsahující zejména samotné zmapování potřeb obyvatelstva. Strategická a implementační část Strategie CLLD by logicky měla být tvořena s ohledem na provedené analýzy potřebnosti.

Operační program Zaměstnanost

Investiční priorita 2.3

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje

Specifický cíl 2.3.1

Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech

Aktivity (OPZ):

Podpora sociálního začleňování osob sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených prostřednictvím aktivit zaměřených na prevenci sociálního vyloučení osob, služeb poskytovaných terénní a ambulantní formou, podpora komunitní sociální práce

Vznik a rozvoj specifických nástrojů k prevenci a řešení problémů v sociálně vyloučených lokalitách (zohledňující rovněž kriminalitu a veřejný pořádek) s využitím znalosti lokálního prostředí

Podpora vytváření nových pracovních míst na lokální úrovni

Podpora spolupráce aktérů na místní úrovni při řešení lokální nezaměstnanosti, zjišťování potřeb lokálních zaměstnavatelů

Podpora a vytváření podmínek pro vznik a rozvoj sociálních podniků

Vzdělávání venkovského obyvatelstva v oblastech relevantních pro zvýšení lokální zaměstnanosti a poradenství pro získání zaměstnání

Podpora prorodinných opatření obcí a dalších aktérů na místní úrovni

Přehled podporovaných aktivit

Sociální služby a sociální začleňování

A) Podpora poskytování vybraných sociálních služeb v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb., s cílem sociálního začlenění a prevence sociálního vyloučení osob sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených

Podporovány budou pouze sociální služby poskytované **terénní a ambulantní formou**. Jako **pobytové** budou podporovány jen **odlehčovací služby** podle § 44 zákona č. 108/2006 Sb.

Budou podporovány tyto druhy sociálních služeb:

- **Odborné sociální poradenství** (občanské poradny, manželské a rodinné poradny, poradny pro osoby se zdravotním postižením, pro oběti trestných činů a domácího násilí, poradenství ve speciálních lůžkových zdravotnických zařízeních hospicového typu, poradenství osobám, jejichž způsob života může vést ke konfliktu se společností atd.); v rámci odborného sociálního poradenství budou podporovány i **mobilní terénní týmy** poskytující odborné sociální poradenství
- **Terénní programy** (poskytované osobám, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy; služba je určena pro problémové skupiny osob, uživatele návykových látek nebo omamných psychotropních látek, osoby bez přístřeší, osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách a jiné sociálně ohrožené skupiny; cílem služby je tyto osoby vyhledávat a minimalizovat rizika jejich způsobu života)
- **Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi** (poskytované rodinám s dětmi, u nichž je ohrožen vývoj dítěte v důsledku dopadů dlouhodobé krizové sociální situace, kterou rodiče nedokáží sami bez pomoci překonat, a u nichž existují další rizika ohrožení vývoje dítěte)
- **Raná péče** (poskytovaná dítěti a rodičům dítěte ve věku do 7 let, které je zdravotně postižené, nebo jehož vývoj je ohrožen v důsledku nepříznivého zdravotního stavu; služba je zaměřená na podporu rodiny a podporu vývoje dítěte s ohledem na jeho specifické potřeby); služby poskytované rodinám s dítětem se specifickými potřebami umožňují rodičům a pečujícím osobám sociální začlenění a působí preventivně proti jejich sociálnímu vyloučení (rodiče a pečující osoby se mohou díky podpoře služeb rané péče snadněji zapojit do sociálního, pracovního a ekonomického života společnosti)
- **Kontaktní centra** (nizkoprahová zařízení pro osoby ohrožené závislostí na návykových látkách; cílem služby je snižování sociálních a zdravotních rizik spojených se zneužíváním návykových látek)
- **Nizkoprahová zařízení pro děti a mládež** (pro děti a mládež ve věku od 15 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy; cílem služby je zlepšit kvalitu jejich života předcházením nebo snížením sociálních a zdravotních rizik souvisejících se způsobem jejich života, umožnit jim lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí a vytvářet podmínky k řešení jejich nepříznivé sociální situace); bude podporována cílová skupina ve věku od 15 do 26 let s cílem podpory sociálního začleňování a zvyšování kompetencí umožňujících lépe se začlenit a uplatnit na trhu práce
- **Sociální rehabilitace** (soubor specifických činností směřujících k dosažení samostatnosti, nezávislosti a soběstačnosti osob, a to rozvojem jejich specifických schopností a dovedností, posilováním návyků a nácvikem výkonu běžných, pro samostatný život nezbytných činností alternativním způsobem využívajícím zachovaných schopností, potenciálů a kompetencí); u

této služby sociální prevence bude podporována pouze terénní a ambulantní forma jejího poskytování

- **Sociálně terapeutické dílny** (pro osoby se sníženou soběstačností z důvodu zdravotního postižení, které nejsou z tohoto důvodu umístitelné na otevřeném ani chráněném trhu práce; cílem je dlouhodobá a pravidelná podpora zdokonalování pracovních návyků a dovedností prostřednictvím sociálně pracovní terapie)
- **Služby následné péče** (poskytované osobám s chronickým duševním onemocněním a osobám závislým na návykových látkách, které absolvovaly lůžkovou péči ve zdravotnickém zařízení, absolvovaly ambulantní léčbu nebo se jí podrobují, nebo osobám, které abstinují); u této služby sociální prevence bude podporována pouze ambulantní forma jejího poskytování
- **Podpora samostatného bydlení** (poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení nebo chronického onemocnění, včetně duševního onemocnění)
- **Osobní asistence** poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení
- **Odlehčovací služby** pro osoby pečující v jejich přirozeném sociálním prostředí o osoby se sníženou soběstačností z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení; u této služby sociální péče bude podporována i pobyťová forma jejího poskytování

B) Podpora komunitní sociální práce a komunitních center jako prostředků sociálního začleňování nebo prevence sociálního vyloučení

Podporovány budou aktivity směřující k profesionální realizaci sociální práce jako aktivity zaměřené na pomoc komunitám zlepšit nebo obnovit jejich schopnost sociálního fungování v jejich přirozeném prostředí.

Komunitní sociální práce = významný inkluzivní mechanismus → osoby z cílových skupin jsou zapojovány do rozhodování a do přímé realizace opatření na úrovni sousedství, vyloučené lokality, obce, města, mikroregionu, a to s cílem získání lepšího přístupu těchto osob ke společenským zdrojům (sociální ochrana, bydlení, vzdělání, zaměstnání, možnost uplatňovat svá práva atd.).

Komunitní sociální práce = činnosti nad rámec zákona č. 108/2006 Sb., realizované v přirozené komunitě. Aktivity podporované v rámci komunitní sociální práce musí mít **přímou vazbu na sociální začleňování nebo prevenci sociálního vyloučení osob**.

Gestorem komunitní sociální práce je **kvalifikovaný sociální pracovník** (dle zákona č. 108/2006 Sb.), například sociální pracovník obce či dobrovolného svazku obcí (i na malých obcích).

Komunitní práce v kontextu sociální práce je dlouhodobě působící **metoda sociální práce**:

- Jejímž subjektem je skupina/komunita lidí, kteří se dlouhodobě potýkají se společnými obtížemi v interakcích s okolním prostředím (sociální znevýhodnění, sociální vyloučení, nepříznivá sociální situace)
- Jejímž cílem je posílit schopnost této skupiny/komunity zvládat znevýhodňující a obtížné interakce tím, že získá větší míru kontroly nad okolnostmi, kterým jsou její příslušníci společně vystaveni, a tím bude společně dosahovat (komunitou) definovaných cílů

Větší míru kontroly nad okolnostmi svého života, kterým jsou společně vystaveni, dosahují příslušníci komunity prostřednictvím **práce celého společenství**, na kterém se podílejí všichni relevantní aktéři z komunity, příp. jejího okolí i celé společnosti, za podpory (organizační, vzdělávací, strategické a facilitační) **komunitního sociálního pracovníka**, který k tomuto účelu může využívat širokou **škálu metod** (od motivování, zvyšování sebedůvěry a podpory samo organizování členů komunity až

po zapojování komunity do komunitního plánování, rozvoje lokality či případné iniciace legislativních změn).

Komunitní sociální pracovník garantuje, že komunitní sociální práce je realizována v souladu s principy komunitní práce a s etickým kodexem sociální práce. Na komunitní práci se podílejí i další subjekty, zejména členové komunity.

Hodnoty komunitní práce jsou naplňovány skrze následující principy:

- **Aktivizace**, která vede k participaci a ke zplnomocnění
- **Participace** = účast lidí na procesech plánování, rozhodování, řízení, implementace a evaluace, podílení se na výkonu moci a seburčení (zapojování lidí do prevence a do rozhodovacích procesů na místní úrovni, do diskuse nad důležitými opatřeními týkajícími se života v obcích, participativní metody práce s lidmi, zapojování lidí do sousedské i širší komunity)
- **Zplnomocnění** = schopnost a kapacita jednotlivců a komunit jednat a dosahovat vlivu, mít přístup ke komponentům moci (vědění, dovednosti, rozhodování, sítě a zdroje); proces zplnomocnění probíhá skrze kritické uvědomění, participaci na lokálních záležitostech a partnerství zúčastněných aktérů; výsledkem zplnomocnění je sdílení redistribuce moci
- **Kolektivní/ skupinová spolupráce** = komunitní práce je založena na spolupráci se skupinami lidí, pro kterou je třeba vytvořit adekvátní podmínky; patří k nim posilování vzájemné důvěry a sebedůvěry, vzájemná solidarita a pomoc, respekt k odlišnostem, dobrovolnost, rovnocennost, koncentrace na silné stránky lidí a komunit, otevřenost, informovanost, transparentnost, sebeorganizování na demokratických principech
- **Práce s místními zdroji, dosažitelnost úspěchů, udržitelnost výsledků a dosažených změn** = zplnomocňující proces, který vychází z posilování místních zdrojů, koncentruje se na silné stránky lidí a je posilován zkušeností malých společných úspěchů více lidí, vytváří předpoklady pro udržitelnost výsledků a dosažených změn
- **Komplexní přístup** (víceúrovňový, se zapojením různých aktérů, vyjednávání konsensu, využívání mnoha metod)
- **Zodpovědnost, sdílená zodpovědnost**
- **Reflexivní praxe a celoživotní učení**

Komunitní sociální práce se cíleně řídí a dle situace diferencovaně aplikuje zejména následující dva principy dobré praxe:

1. Participace a vlastnění procesu i výsledků (process and impact management)

V celém procesu komunitní práce musí být vytvořeny podmínky pro participaci členů komunity, která je jako celek subjektem komunitní práce. Participace se rozvíjí postupně, a to na základě motivace, aktivizace a nových zkušeností lidí, díky posílení jejich sebedůvěry, prohlubujícímu se vztahu důvěry vůči komunitnímu pracovníkovi a ostatním lidem a zkušenostem z procesu dosahování společných cílů.

2. Etické zacházení s mocí, vlivem a získanými výhodami

Komunitní pracovník získává vysoce specifické postavení tím, že je vpuštěn do osobní sféry členů komunity, jejich domovů a rodin, jejich nadějí a možností. To mu dává velkou moc. Je záležitostí etiky, že s komunitou zachází s respektem a přijetím, na bázi rovnosti, bez diskriminace, s uznáním preferencí a hodnot členů komunity. Jedná důvěryhodně, **ve prospěch komunity jako celku a na základě dohody s komunitou**, spolehlivě a transparentně.

Indikátory dobré praxe ve vztahu k zajištění participace:

- Všichni členové komunity mají dostatek informací o procesu a plánovaných/očekávaných výsledcích.
- Minimálně každý segment či podskupina komunity má prostor pro aktivní zastoupení ve všech procesech demokratického rozhodování a plánování toho, jakým směrem a jakou rychlostí se v reálném rámci bude vyvíjet proces změny a jaké výsledky změny jsou pro ně žádoucí. Participace není jen pasivní účastí na komunitním organizování, ale musí být vytvořeny podmínky pro možnost ovlivňovat rozhodování ve všech fázích práce a celkové směřování společné práce.
- Každému členu komunity musí prokazatelně být umožněn aktivní podíl na komunitní práci (včetně práva nesouhlasit) a „vlastnění“ procesu i výsledků komunitní práce, nakolik chce a dle svých schopností může se do komunitní práce zapojit.

Návrh vodítek¹ pro předkládání projektů komunitní práce:

- Znaky, podle kterých realizátoři projektu chápou a umějí aplikovat hodnoty, principy a metody komunitní práce (organizační, vzdělávací, strategické, facilitační)
- Znaky, na základě kterých realizátoři usuzují, že je v dané komunitě vhodné použít metodu komunitní práce
- Jaké místní zdroje a dosažitelné úspěchy realizátoři předpokládají, a na základě čeho
- Jaké vstupní předpoklady mají realizátoři pro navázání kontaktu a získání důvěry členů komunity
- Jak plánují posílit schopnosti této komunity zvládat znevýhodňující interakce s okolím
- Na jak dlouho práci odhadují a na základě čeho
- Jak budou rozvíjet participaci a garantovat vlastnění procesu i výsledků (process and impact management) členů komunity
- Jaké členy komunity a jejího okolí předpokládají zapojit do společné práce a proč
- Jak budou garantovat dodržování etických aspektů komunitní práce a etického kodexu sociální práce
- Jaká rizika a překážky procesu rozvoje komunity vidí a jak se s nimi plánují vypořádat

Komunitní centra = centra začleněná do běžné komunity. Komunitní centrum musí vždy nabízet aktivity, které mají sociální rozměr (přispívají k sociálnímu začleňování) a jsou realizovány/koordinovány/organizovány minimálně jednou osobou s odbornou způsobilostí **sociálního pracovníka**, dle zákona č. 108/2006 Sb., popř. dalšími odbornými pracovníky, pokud to vyžaduje daný druh aktivity. Aktivity realizované v komunitních centrech² zároveň nejsou definovány jako úkon či činnost v zákoně č. 108/2006 Sb., mohou však být doplňkem registrovaných sociálních služeb. U polyfunkčních komunitních center musí být zajištěna kumulovaná nabídka aktivit.

C) Další programy a činnosti v rámci sociálního začleňování nad rámec/mimo režim zákona č. 108/2006 Sb.

Jedná se o programy a činnosti se společensky prospěšným charakterem (nikoli komerčním), který mají pozitivní dopad na osoby z cílových skupin v území příslušné MAS.

Podporovány budou programy a činnosti realizované v přirozeném sociálním prostředí osob z cílových skupin, tj. aktivity realizované terénní nebo ambulantní formou. Musí být zajištěno, že se skutečně bude jednat o **programy a činnosti nad rámec/mimo režim zákona č. 108/2006 Sb.** - tzn.

¹ Projekt by měl odpovídat na níže uvedené otázky = tj. vodítka pro žadatele při psaní projektů + současně vodítka pro hodnocení předložených projektů.

² Typu aktivit, které bude možno z OPZ podpořit, budou upřesněny ve výzvě.

nelze podporovat programy, které mají charakter sociální služby, avšak nejsou jako sociální služba registrovány.

Budou podporovány zejména následující programy a činnosti:

- Programy prevence a řešení problémů v **sociálně vyloučených lokalitách** - prevence sociálně patologických jevů a prevence kriminality a ochrany veřejného pořádku včetně podpory osvěty v této oblasti (např. zavádění koordinovaného přístupu k prevenci kriminality, asistenti prevence kriminality, asistenti pro jednání s policií a dalšími úřady, romský mentoring, preventivní programy pro mladé osoby 15+ apod.); cílovou skupinou jsou osoby ohrožené sociálním vyloučením, případně i pracovníci organizací.
- Aktivity směřující k podpoře **mladým lidem ze sociálně znevýhodněného prostředí** při vstupu do samostatného života po ukončení nebo i v průběhu jejich vzdělávání (zejména pokud pocházejí ze sociálně znevýhodněného prostředí, náhradní rodinné péče nebo ústavní péče, tj. školských zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, popř. jiných zařízení pro péči o děti a mládež). Jedná se o činnosti zaměřené na podporu fungování cílové skupiny v přirozeném sociálním prostředí a podporu v jejím začlenění se do běžného života a na trh práce.³ Aktivity zohledňují specifické potřeby cílové skupiny těchto osob (sociálně znevýhodněné prostředí, předchozí ústavní péče nebo náhradní rodinná péče apod.).
- Aktivity a programy sekundární a terciární prevence pro **osoby s chronickým duševním onemocněním** a jejich rodinné příslušníky.
- Aktivity a programy sekundární a terciární prevence pro **osoby ohrožené závislostmi** nebo osoby závislé na návykových látkách.
- Probační a resocializační programy pro **osoby s alternativními tresty a opouštějícími zařízení pro výkon trestu odnětí svobody** (pachatelé trestné činnosti).
- Aktivity zaměřené na **vzdělávání osob z cílových skupin**, tj. zejména **osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených** + jako doplněk k projektům zaměřeným na vzdělávání cílové skupiny osob (klientů), také **vzdělávání pracovníků organizací** (NNO, obce atd.⁴), např. formou krátkých workshopů, seminářů apod. šitých na míru konkrétním pracovníkům v území MAS podle jejich skutečných potřeb, a to v maximálním rozsahu do 24 hodin ročně (nikoli tedy realizace či vytváření ucelených komplexních vzdělávacích programů).
- **Aktivizační, asistenční a motivační programy** přispívající k sociálnímu začlenění nebo k prevenci sociálního vyloučení (např. získávání základních sociálních a profesních dovedností, pracovní rehabilitace atd.)
- Aktivity zaměřené na **předcházení ekonomické nestability** osob z cílových skupin - posilování finanční gramotnosti osob ohrožených předlužeností, dluhové poradenství atd.
- Aktivity podporující **mimosoudní způsob řešení konfliktů** v oblasti bydlení, pracovně-právních vztahů apod. (programy finančně dostupné mediace, postupného splácení služeb profesionálních advokátů a mediátorů apod.)
- Aktivity zaměřené na podporu **neformální péče** (tj. péče poskytovaná v rámci rodin nebo komunit osobami blízkými nebo jinými) a **sdílené péče** (tj. kombinace péče poskytované

³ *Aktivity nesmí mít podobu pobytových služeb pro cílovou skupinu.*

⁴ *Tzn. pracovníci, kteří přímo pracují s klienty - sociální pracovníci/pracovníci v sociálních službách X nikoli zaměstnanci realizátora projektu (projektový/finanční manažer, administrativní pracovník projektu atd.). Vzdělávání pro tuto cílovou skupinu by mělo být do projektu zahrnuto nikoli jako hlavní aktivita projektu, ale jako smysluplný doplněk k hlavní činnosti, přičemž žadatel by měl vždy zdůvodnit, proč je to dobré a jaký benefit z toho budou mít klienti.*

profesionálními poskytovateli a neformálními pečovateli), včetně rozvoje **domácí paliativní péče** (např. terénní mobilní týmy, vzdělávání a poradenství pro osoby pečující atd.)

- Aktivita zaměřená na **rozvoj sociálního/dostupného/podporovaného/prostupného bydlení** jako prevence prostorového vyloučení vzniku sociálně vyloučených lokalit a bezdomovectví - preventivní, následné a doprovodné služby pro osoby ohrožené ztrátou bydlení, např. programy prevence ztráty bydlení a znovu začlenění do bydlení, aktivity k zabránění nedobrovolnému vystěhování osob z bydlení, participativní metody využívající spoluúčasti klientů na rozhodování a realizaci aktivit (institut domovníka, klientské domovní samosprávy), zavádění case managementu a jiných forem koordinace, zvyšování sociálních kompetencí vzhledem k bydlení, podpora ekonomického a ekologického životního stylu (omezení plýtvání, hospodárný životní styl), síťování a multidisciplinární spolupráce atd. **Aktivity musí být vždy zaměřeny přímo na podporu cílové skupiny osob (klientů), nikoli na vytváření nástrojů a systémů sociálního bydlení.**
- **Aktivity místních samospráv** při optimalizaci zajištění činností a výkonu sociální práce na svém území (podpora obcí typu I. ve výkonu sociální práce⁵, dostatečné personální zajištění výkonu sociální práce), pokrytí území MAS sociálními službami a dalšími navazujícími službami a programy podporujícími sociální začleňování a prevenci sociálního vyloučení a programy zaměřenými na vznik a rozvoj specifických nástrojů k prevenci a řešení problémů v sociálně vyloučených lokalitách (optimalizace, monitoring a koordinace sítě služeb, komunitní plánování služeb atd.) **Projekt musí mít vždy přímý dopad na cílovou skupinu osob (klientů)** - tzn. nelze např. předložit projekt pouze na tvorbu střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb. Podporovány budou projekty zaměřené na rozvoj síťování služeb, multidisciplinární spolupráce a participativních metod práce s klienty (zapojování klientů do rozhodování) atd.

V rámci aktivity A) budou podporovány pouze sociální služby, jejichž aktivity jsou v souladu se schválenou SCLLD a se střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb kraje/obce + sociální služby zařazené do krajské sítě podporovaných sociálních služeb (služby pověřené poskytováním v souladu s Rozhodnutím EK 2012/21⁶). Vyjmenované druhy sociálních služeb budou podporovány pouze v rozsahu základních činností⁷ ve smyslu zákona č. 108/2006 Sb.

Aktivity B) a C) budou podporovány mimo režim veřejné podpory.

⁵ Realizovat činnosti sociální práce mohou na základě svého rozhodnutí rovněž místní samosprávy (obce I. typu). Základním cílem sociální práce je zajištění respektive podpora „sociálního fungování“ klienta (jednotlivce, skupiny, či komunity) v životě obce. Základní rolí sociálních pracovníků je udržet rovnováhu ve vztahu klient a jeho prostředí (obec). Intervence sociálního pracovníka při porušení rovnováhy může směřovat jak ke změně u klienta, tak i ke změně života v obci (např. změna sociálního prostředí). Sociální pracovník by měl svoji činnost vykonávat převážně v přirozeném prostředí klientů.

Sociální pracovník: vyhledává klienty sociální práce v jejich přirozeném prostředí, provádí posouzení životní situace klienta, individuální plánování cílů klienta a kroků, které povedou k jejich naplnění, zmocňuje klienty, aby dokázali sami ovlivňovat své sociální prostředí a měnit podmínky svých životů. Sociální pracovník rovněž realizuje činnosti zaměřené na změnu sociálního prostředí klienta, spolupracuje s navazujícími organizacemi při řešení životní situace klienta a spolupodílí se na realizaci preventivních aktivit, jejichž cílem je předcházet vzniku nepříznivých životních situací klientů.

⁶ Službu pověřuje zadavatel, tj. kraj, ev. obec. Pokud nebude služba s ohledem na její „malý“ význam z pohledu kraje (ale velký význam z pohledu MAS/obce) pověřena krajem (nebude součástí krajské sítě služeb), pak tuto roli musí převzít obec, tj. obec musí mít zpracován plán rozvoje sociálních služeb, včetně sítě služeb na jejím území (dle zákona).

⁷ Z důvodu aplikace vyrovnávací platby dle Rozhodnutí č. 2012/21/EU.

V rámci jednoho projektu bude umožněno **kombinovat aktivity A), B) a C).** V žádosti o finanční podporu musí žadatel jednotlivé aktivity (A, B, C) jednoznačně rozlišit.⁸

Aktivity B) a C) musí vždy splňovat alespoň jednu z následujících podmínek:

- Přispívají k prevenci sociálního vyloučení osob z cílových skupin
- Umožňují sociální začlenění osob z cílových skupin
- Přispívají ke zvýšení těch kompetencí osob z cílových skupin, které jim pomáhají lépe se začlenit do společnosti a uplatnit se v ní, zejména se zapojit do sociálního, pracovního a ekonomického života společnosti
- Přispívají ke zvýšení těch kompetencí osob z cílových skupin, které jim umožní zvýšit kvalitu života v osobních a rodinných vztazích, což má bezprostřední vliv na úspěšné začlenění osob z cílových skupin do širšího sociálního, pracovního a ekonomického života společnosti
- Umožňují osobám z cílových skupin udržet si a dál rozvíjet získané kompetence potřebné k aktivnímu zapojení se do sociálního, pracovního a ekonomického života společnosti
- Přispívají osobám z cílových skupin ke zlepšení jejich přístupu ke kvalitním službám (sociální služby, služby zaměstnanosti, bydlení, vzdělání, zdravotní péče, doprava atd.), které umožňují jejich sociální začlenění
- Přispívají ke zlepšení komunikace a spolupráce místních aktérů působících v oblasti sociálního začleňování osob z cílových skupin

⁸ *Odlišné režimy financování/vykazování nákladů u sociálních služeb a dalších aktivit nad rámec zákona č. 108/2006 Sb. → žadatel bude muset rozlišit i v rozpočtu (při kombinaci aktivity A s jinou (B nebo C), bude muset oddělit náklady na tyto aktivity v rámci samostatné tabulky - přílohy k žádosti).*

Zaměstnanost⁹

A) Zvyšování uplatnitelnosti osob ohrožených sociálním vyloučením nebo osob sociálně vyloučených ve společnosti a na trhu práce

- Podpora nástrojů a činností vedoucích k motivaci a aktivizaci cílové skupiny k nalezení zaměstnání a jeho udržení
- Rozvoj základních kompetencí za účelem snazšího uplatnění na trhu práce (jazykové vzdělávání, PC kurzy, rozvoj finanční gramotnosti, soft skills, podpora čtenářské a numerické gramotnosti apod.)
- Aktivity zaměřené na zvýšení orientace osob v požadavcích trhu práce a realizace poradenských činností a programů, jejichž cílem je zjišťování osobnostních a kvalifikačních předpokladů osob pro volbu povolání (kariérové poradenství), pro zprostředkování vhodného zaměstnání
- Příprava k práci osob se zdravotním postižením
- Profilace a targeting
- Podpora JOB klubů
- Řízené poradenství ke změně kvalifikace
- Podpora získání či obnova pracovních návyků
- Podporována bude ambulantní i terénní forma pracovního a kariérového poradenství
- Aktivity je možné doplnit o zajištění doprovodných služeb typu dluhové poradenství, rodinné poradenství, psychologické poradenství, poradenství o oblasti bydlení apod.
- Aktivity jsou vhodné zejména pro osoby dlouhodobě či opakovaně nezaměstnané, s kumulací hendikepů na trhu práce, které jsou nejvíce vzdáleny od trhu práce

B) Bilanční a pracovní diagnostika, ergo diagnostika

- Podpora souladu mezi schopnostním, vzdělanostním a pracovním potenciálem osob a možností jejich reálného uplatnění na trhu práce; pracovní diagnostika jako subsystém bilanční diagnostiky se přímo zaměřuje na možnosti konkrétního pracovního uplatnění odpovídajícího schopnostem a zájmům klienta
- Diagnostiku lze využívat v opodstatněných případech a v cenách obvyklých a musí směřovat k psychodiagnostickému zhodnocení a posouzení pracovních a psychických předpokladů osoby z cílové skupiny ve vztahu k možnostem jejího dalšího pracovního uplatnění
- Aktivita musí být realizována oprávněnou osobou (zpravidla psycholog), výstupem je pak závěrečná zpráva z provedené diagnostiky
- Zapojení této aktivity do projektu musí mít přímou vazbu na další klíčové aktivity projektu a musí být vhodná s ohledem na charakter zvolené cílové skupiny

C) Rekvalifikace a další profesní vzdělávání

- Podpora při získání nové kvalifikace, při zvyšování, rozšiřování nebo prohlubování dosavadní kvalifikace, včetně jejího udržování a obnovování, jež povede ke zvýšení uplatnitelnosti na trhu práce
- Volba profesního vzdělávání musí odpovídat potřebám podporované cílové skupiny
- Podpora především akreditovaných rekvalifikací (dle potřeb budoucího zaměstnavatele)

⁹ *Aktivity projektu musí být vzájemně provázané do komplexního celku, projekt nelze postavit např. jen na bilanční a pracovní diagnostice.*

- Při realizaci rekvalifikací se musí příjemce podpory řídit zákonem č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, a projektové záměry předem konzultovat s příslušným kontaktním pracovištěm ÚP ČR
- Budou podporovány i projekty zaměřené na přípravu a realizaci dalšího vzdělávání podle zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání

D) Zprostředkování zaměstnání

- Smyslem aktivit je doplnění činnosti ÚP ČR s ohledem na detailní znalost potřeb lokálního trhu práce v území MAS
- Podmínkou je povolení ke zprostředkování, které vydává ÚP ČR v souladu se zákonem č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (vlastní povolení žadatele nebo nákup služby od agentury práce)
- Realizace činností souvisejících s vyhledáváním zaměstnání pro osobu, která se o práci uchází
- Vyhledávání zaměstnanců pro zaměstnavatele, který hledá nové pracovní síly
- Poradenská a informační činnost v oblasti pracovních příležitostí

E) Podpora spolupráce lokálních partnerů na trhu práce

- Podpora projektů vzájemné spolupráce subjektů veřejného, neziskového a soukromého sektoru na úrovni MAS s cílem pomoci cílovým skupinám osob při uplatnění na trhu práce, a to i s využitím nových a netradičních metod podporujících zaměstnanost
- Aktivita by měla mít vždy konkrétní výstupy, spojené se zprostředkováním zaměstnání, tvorbou nových či vyhrazených pracovních míst, nebo umístěním na uvolněná pracovní místa, spojená např. s monitoringem lokálního trhu práce a s vytvořením a provozem regionální burzy práce či job centra nebo s vytvořením a realizací systému prostupného zaměstnávání
- Realizace pouze na úrovni dané MAS
- Nemělo by se zejména časově překrývat s burzou práce realizovanou ÚP ČR, předem konzultovat s příslušnými vybranými kontaktními pracovišti ÚP ČR

F) Podpora vytváření nových pracovních míst

- Tvorba pracovních míst pro příslušníky cílových skupin
- Podpora uplatnění na trhu práce formou příspěvku na úhradu mzdových nákladů zaměstnavatelům

G) Podpora umístění na uvolněná pracovní místa

- Formou mzdových příspěvků bude podporováno rovněž umísťování cílových skupin osob na ta pracovní místa, která budou z různých příčin (např. z důvodu přirozených úbytků jako je odchod do důchodu apod.) na trhu práce uvolňována

H) Podpora flexibilních forem zaměstnání

- Vytváření podmínek pro uplatnění cílové skupiny na trhu práce
- Formou mzdových příspěvků bude podporováno vytváření nových pracovních míst na zkrácený úvazek
- Dále bude podporováno sdílení pracovního místa, rotace na pracovním místě, práce na dálku apod.

I) Prostupné zaměstnávání

- Budou podporovány projekty umožňující zejména osobám dlouhodobě nezaměstnaným, ohroženým sociálním vyloučením a sociálně vyloučeným za pomoci doprovodných opatření (podporované zaměstnávání, komplexní práce s cílovou skupinou) postupné zapojování na trh práce, a to i s využitím nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti

- Smyslem projektů by mělo být rovněž zvyšování motivace zaměstnavatelů k vytváření udržitelných pracovních míst
- Nutná návaznost na aktivity vybraných kontaktních pracovišť ÚP ČR, se kterými je nutné jednotlivé projektové záměry předem konzultovat
- Aktivity vedoucí k získání pracovních návyků a zkušeností jako jsou aktivizační pracovní příležitosti, pracovní místa na zkoušku¹⁰, veřejně prospěšné práce, společensky účelná pracovní místa, krátkodobé pracovní příležitosti, sezónní pracovní místa, pracovní trénink, placené odborné praxe a stáže apod.
- Předem konzultovat s příslušnými vybranými kontaktními pracovišti ÚP ČR
- Rizika dopadu veřejné podpory

J) Podpora zahájení podnikatelské činnosti

- Budou podporovány aktivity před zahájením podnikání a na ně navazující aktivity po zahájení podnikání, a to především formou vzdělávání a poradenství
- Podporovány budou osoby, které při zahájení projektu nebyly OSVČ (neměly oprávnění), nevylučuje se ale jejich předchozí zařazení mezi OSVČ, které bylo již ukončeno
- Dopady veřejné podpory

K) Doprovodná opatření

- Doprovodné aktivity umožňující začlenění podpořených osob na trh práce
- Příspěvek na zapracování (poskytuje se zaměstnavateli, pokud přijímá do pracovního poměru uchazeče o zaměstnání, kterému je věnována zvýšená péče)
- Jízdní výdaje, stravné, ubytování, příspěvek na péči o dítě a další závislé osoby, jiné nezbytné náklady cílové skupiny
- Tyto aktivity jsou dostupné podpořeným osobám pouze po dobu jejich účasti v projektu, resp. po dobu trvání hlavní formy podpory v rámci projektu, při splnění podmínek stanovených v pravidlech pro žadatele a příjemce OPZ (zařazení do nepřímých nákladů projektu)

L) Realizace nových či inovativních nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti

- Aktivity musí být v souladu a aktuálními lokálními potřebami trhu práce

¹⁰ Pracovní místa na zkoušku jsou místa určená pro ověření teoretických znalostí získaných v rekvalifikačním nebo vzdělávacím kurzu v praxi. ÚP ČR bude k tomuto opatření využívat tzv. krátkodobé zaměstnání podle § 25 odst. 6 zákona o zaměstnanosti, tedy pracovní příležitost, která je zprostředkována uchazeči úřadem práce ČR, není pro UoZ vhodným zaměstnáním (§ 20) a netrvá déle než 3 měsíce - v takovém případě je výkon takového zaměstnání slučitelný bez ohledu na výši příjmu (nejedná se tedy o tzv. nekolidující zaměstnání) s vedením osoby v evidenci uchazečů o zaměstnání. Na takto zprostředkované zaměstnání bude ÚP ČR rovněž poskytovat finanční příspěvky (VPP nebo SÚPM).

Sociální podnikání

A) Vznik a rozvoj (rozšíření kapacity podniku) nových¹¹ podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání - integrační sociální podnik

Příjemce musí naplňovat současně tyto principy a charakteristiky sociálního podnikání:

Veřejně prospěšný cíl: zaměstnávání a sociálního začleňování osob znevýhodněných na trhu práce

Sociální prospěch:

- zaměstnávání a sociální začleňování osob ze znevýhodněných skupin, min. podíl zaměstnanců ze znevýhodněných skupin činí 30 %
- účast zaměstnanců a členů na směřování podniku
- důraz na rozvoj pracovních kompetencí znevýhodněných zaměstnanců

Ekonomický prospěch:

- případný zisk v min. výši 51 % používán přednostně pro rozvoj sociálního podniku a/nebo pro naplnění jeho veřejně prospěšných cílů
- nezávislost (autonomie) v manažerském rozhodování a řízení na externích zakladatelích nebo zřizovateli
- alespoň 50 % podíl tržeb z prodeje výrobků a služeb na celkových výnosech

Environmentální prospěch: zohledňování environmentálních aspektů výroby i spotřeby

Místní prospěch:

- přednostní uspokojování potřeb místní komunity a místní poptávky
- využívání přednostně místních zdrojů
- spolupráce sociálního podniku s místními aktéry

B) Vznik a rozvoj (rozšíření kapacity podniku) nových¹² podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání - environmentální sociální podnik

Indikátory environmentálního sociálního podniku budou upřesněny ve výzvě.

Doporučené klíčové aktivity:

¹¹ Novou aktivitou se rozumí:

- podnikatelská aktivita nově vzniklého subjektu
- podnikatelská aktivita jako nově zřízená živnost subjektu již existujícího
- rozšíření o nový obor činnosti v rámci stávajícího oprávnění k podnikání
- rozvoj = rozšíření (personální a současně produkční) kapacity sociálního podniku v rámci stávajícího oprávnění k podnikání

Za nový podnikatelský subjekt nelze považovat:

- právní subjekt, který byl zakoupen jiným právním subjektem/OSVČ se stejným předmětem a místem podnikání, a ve kterém vznikla shodná pracovní místa
- u nově vzniklého subjektu se nesmí jednat o formální přesun podnikání zakládajícím subjektem na nový podnikatelský subjekt (zaměstnanci z cílových skupin, předmět a místo podnikání)

¹² viz poznámka č. 10

- Vytvoření a zachování pracovních míst pro cílové skupiny
- Vzdělávání zaměstnanců z cílových skupin a vzdělávání ostatních zaměstnanců sociálního podniku financovaných z přímých nákladů projektu
- Marketing sociálního podniku
- Provozování sociálního podnikání

Nelze hradit:

- Poskytování sociálních služeb podle zákona č. 108/2006 Sb.
- Zemědělská prvovýroba

Prorodinná opatření

A) Podpora zařízení, která doplní chybějící kapacitu stávajících institucionálních forem zařízení (typu školní družiny, kluby), s možností podpory příměstských táborů v době školních prázdnin

- Pro děti mladšího školního věku
- Zvažována možnost podpory dopravy dětí

B) Podpora dětských skupin pro podniky i veřejnost

- Vznik, transformace a provoz dětských skupin dle zákona č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině (transformací je myšlen příspěvek na úpravy zařízení, aby vyhovovalo podmínkám zákona č. 247/2014 Sb.)
- Podpora živností volných a vázaných dle živnostenského zákona

C) Individuální péče o děti

- Vzdělávání chův (podpora zejména akreditovaných rekvalifikací)
- Příprava a realizace dalšího vzdělávání podle zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání (vykonání zkoušky)
- Podpora pracovního uplatnění

Cílové skupiny

Sociální služby

Aktivita A) + B)

- Osoby sociálně vyloučené a osoby sociálním vyloučením ohrožené
- Osoby se zdravotním postižením (včetně osob s duševním onemocněním)
- Osoby s kombinovanými diagnózami
- Osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách
- Národnostní menšiny
- Imigranti a azylanti
- Bezdomovci a osoby žijící v nevyhovujícím nebo nejistém ubytování
- Oběti trestné činnosti
- Osoby pečující o malé děti
- Osoby pečující o jiné závislé osoby
- Rodiče samoživitelé
- Osoby dlouhodobě či opakovaně nezaměstnané
- Osoby ohrožené předlužeností
- Osoby ohrožené domácím násilím a závislostmi
- Osoby v nebo po výkonu trestu
- Osoby opouštějící institucionální zařízení
- Ohrožené osoby do 18 let věku
- Osoby ohrožené vícenásobnými riziky
- Osoby ohrožené specifickými zdravotními riziky

Aktivita C) také

- Poskytovatelé a zadavatelé sociálních služeb, služeb pro rodiny a děti a dalších služeb na podporu sociálního začleňování
- Místní samospráva
- Sociální pracovníci¹³
- Pracovníci v sociálních a zdravotních službách¹⁴
- Neformální pečovatelé

Zaměstnanost

- Uchazeči o zaměstnání (osoby zařazené ÚP ČR do evidence uchazečů o zaměstnání)
- Zájemci o zaměstnání (osoby zařazené ÚP ČR do evidence zájemců o zaměstnání)
- Neaktivní osoby - osoby v produktivním věku, které nejsou ani zaměstnané (zaměstnáním se rozumí i výkon samostatně výdělečné činnosti) ani nezaměstnané (tj. evidované ÚP ČR jako uchazeč o zaměstnání)
- Osoby se zdravotním postižením
- Osoby s kumulací hendikepů na trhu práce (tj. splňují alespoň dvě z níže uvedených charakteristik: uchazeči o zaměstnání vedení v evidenci déle než 5 měsíců, osoby mladší 25

¹³ Sociální pracovníci a pracovníci v sociálních a zdravotních službách budou cílovou skupinou v případě, že součástí projektu zaměřeného primárně na podporu cílové skupiny klientů bude doplňková aktivita zaměřená na vzdělávání pracovníků - viz vymezení aktivit C) VZDĚLÁVÁNÍ PRACOVNÍKŮ ORGANIZACÍ FORMOU SEMINÁŘŮ V ROZSAHU MAX. DO 24 HODIN.

¹⁴ viz poznámka č. 12

let, osoby ve věku nad 54 let, osoby s nízkou úrovní kvalifikace (stupeň ISCED 0 - 2), osoby pečující o dítě mladší 15 let či o osobu blízkou, osoby z národnostních menšin či osoby z jiného sociokulturního prostředí)

- Osoby jinak znevýhodněné - azylanti a imigranti, osoby vyrůstající bez rodin do 26 let věku, osoby před propuštěním z VTOS a propuštěné z VTOS, osoby závislé
- Osoby vracející se na trh práce po návratu z mateřské/rodičovské dovolené (tj. nevykonávaly zaměstnání nebo samostatnou výdělečnou činnost po dobu mateřské/rodičovské dovolené a v řádu měsíců se u nich očekává návrat na trh práce)
- Osoby sociálně vyloučené a osoby sociálním vyloučením ohrožené

Sociální podnikání

Aktivita A)

- Osoby sociálně vyloučené nebo ohrožené sociálním vyloučením
- Osoby dlouhodobě nezaměstnané (uchazeči o zaměstnání evidovaní na ÚP ČR déle než 1 rok)
- Osoby opakovaně nezaměstnané (uchazeči o zaměstnání, jejichž doba evidence na ÚP ČR dosáhla v posledních 2 letech souborné délky 12 měsíců)
- Osoby se zdravotním postižením (viz § 67 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti)
- Osoby v nebo po výkonu trestu (osoby opouštějící výkon trestu odnětí svobody, a to do 12 měsíců po opuštění výkonu trestu)
- Osoby opouštějící institucionální zařízení (zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy¹⁵, a to do 12 měsíců od opuštění zařízení)

Aktivita B)

Cílové skupiny budou upřesněny ve výzvě

Prorodinná opatření

- zejména ženy ohrožené na trhu práce
- rodiče s malými dětmi
- osoby pečující o jiné závislé osoby

¹⁵ Výčet zařízení je obsažen v zákoně č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů. Zařízeními jsou dle tohoto zákona: diagnostický ústav, dětský domov, dětský domov se školou, výchovný ústav.

Typy příjemců

Subjekty realizující projekty v rámci schválených strategií CLLD:

- Poskytovatelé sociálních služeb registrovaní dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
- Nestátní neziskové organizace
- Obce dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích
- Organizace zřizované obcemi působící v sociální oblasti
- Dobrovolné svazky obcí
- MAS
- Vzdělávací a poradenské instituce
- Školy a školská zařízení
- Obchodní korporace (veřejná obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným, akciová společnost, evropská společnost, evropské hospodářské zájmové sdružení, družstva - družstvo, sociální družstvo, evropská družstevní společnost)
- OSVČ
- Sociální podniky (v případě sociálního podnikání nejsou oprávněnými žadateli NNO; je-li jedním ze zřizovatelů obec, její celkový vlastnický podíl v podniku musí být menší než 50%; je-li zřizovatelem více obcí, vlastnický podíl každé z těchto obcí musí být menší než 50 %)

Typy příjemců mohou být ve výzvě specifikováni dle jednotlivých aktivit.

Obecné podmínky k podporovaným aktivitám

- Soulad aktivit se schválenou strategií CLLD
- Aktivity mají lokální/místní charakter a dopad na obyvatele žijící v území MAS (aktivity vychází ze skutečných potřeb osob z cílových skupin žijících v území MAS)
- Místem realizace aktivit je přednostně území MAS, v odůvodněných případech mohou být aktivity realizovány i mimo území MAS, avšak vždy musí mít dopad na obyvatele žijící v území MAS
- Vyloučení duplicit ve financování aktivit z veřejných zdrojů (státní a krajské dotace, duplicita s jinými projekty financovanými z ESIF atd.) → čestné prohlášení žadatele
- Důraz na individuální přístup k osobám z cílové skupiny a na logickou provázanost jednotlivých aktivit
- U projektů zaměřených na poskytování sociálních služeb dle zákona č. 108/2006 Sb. je vyžadován soulad se střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb kraje nebo obce, a zařazení do krajské sítě podporovaných sociálních služeb (služby pověřené poskytováním v souladu s Rozhodnutím EK 2012/21¹⁶)
- U projektů zaměřených na komunitní sociální práci a komunitní centra a na další programy a činnosti v rámci sociálního začleňování nad rámec/mimo režim zákona č. 108/2006 Sb. jsou podporovány pouze aktivity se společensky prospěšným charakterem (nikoli komerčním) s přímým dopadem na osoby z cílových skupin
- Podmínkou účasti v projektu není evidence na ÚP ČR jako uchazeč o zaměstnání nebo zájemce o zaměstnání
- Návaznost na aktivity vybraných kontaktních pracovišť ÚP ČR (je vhodné jednotlivé projektové záměry předem konzultovat s ÚP, aby nedocházelo k duplicitám a neefektivnímu vynakládání veřejných prostředků)
- Při zprostředkování zaměstnání se příjemci podpory řídí zákonem č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (povolení ke zprostředkování zaměstnání - lze řešit pomocí partnera, nebo dodavatele služby v projektu)
- V případě sociálního podnikání je povinnou přílohou projektové žádosti podnikatelský plán
- Integrovaný sociální podnik - je vyžadována konzultace projektového záměru s lokálním konzultantem MPSV (seznam konzultantů viz <http://www.ceske-socialni-podnikani.cz/cz/kdo-poradi/chci-zakladni-informace/lokalni-konzultanti-mps-v>)
- Environmentální sociální podnik - je vyžadována konzultace projektového záměru s ŘO OPZ

Nebude podporováno

- Duplicitní účast osob v projektech financovaných z OPZ se stejným věcným zaměřením
- Sociální služby hrazené ze státního rozpočtu, z rozpočtu krajů a z jiných výzev OPZ
- Duplicitní aktivity hrazené v rámci projektů KPSVL, tzn. financované z jiných výzev OPZ¹⁷
- Vzdělávání členů realizačního týmu (např. vzdělávání projektových manažerů MAS apod.)
- Zahraniční stáže
- Volnočasové aktivity
- Osvětová činnost/kampaň jako samostatná aktivita (projekt)
- Sociální služby poskytované pobytovou formou, s výjimkou odlehčovacích služeb

¹⁶ Službu pověřuje zadavatel, tj. kraj, ev. obec. Pokud nebude služba s ohledem na její „malý“ význam z pohledu kraje (ale velký význam z pohledu MAS/obce) pověřena krajem (nebude součástí krajské sítě služeb), pak tuto roli musí převzít obec, tj. obec musí mít zpracován plán rozvoje sociálních služeb, včetně sítě služeb na jejím území (dle zákona).

¹⁷ MAS může být zapojena do CLLD, i když jsou některé její obce podporovány v rámci KPSVL. Nesmí však docházet k duplicitám. Duplicitou však není např., pokud bude v rámci SCLLD podporován na území zahrnutém do KPSVL projekt na vznik environmentálního sociálního podniku, který není podporován v rámci KPSVL.

- Tvorba vzdělávacích programů, vytvoření e-learningových kurzů
- PC kurzy a jazykové kurzy
- Další vzdělávání bez vazby na trh práce (např. univerzity 3. věku)
- Všeobecné psychologické poradenství, pokud nebude součástí komplexní poradenské práce s účastníkem projektu
- Aktivity zaměřené na osoby mladší 15 let (např. kariérové poradenství)
- Tzv. "ochutnávky" - nelze podporovat neplacenou práci, musela by za ni být odměna - soulad s § 109 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce: „Za vykonanou práci přísluší zaměstnanci mzda, plat nebo odměna z dohody.“ (X podporovat spíše placená pracovní místa na zkoušku)
- Podpora a poradenství v rozvoji lidských zdrojů v podnicích
- Vzdělávání a profesní rozvoj zaměstnanců, podpora udržitelnosti pracovních míst pro příslušníky cílové skupiny - tato podpora je možná pouze „nepřímo“ formou poradenství nebo dalšího vzdělávání, není však možné poskytovat mzdové příspěvky již zaměstnaným či podnikajícím osobám z cílové skupiny
- Podpora udržitelnosti pracovních míst (poradenství, vzdělávání) musí být poskytována individuálně vytipovaným osobám z cílové skupiny, není možné např. hromadné vzdělávání pracovního týmu určitého zaměstnavatele (X vzdělávání zaměstnanců bude podporováno z IP 1.3 OPZ)
- Pracovní rehabilitace podle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti
- Mzdové příspěvky na vytvoření pracovních míst v sociálních službách (bude součástí tzv. vyrovnávací platby)
- Studie proveditelnosti sociálního podniku v území MAS
- Rozvoj sociálních podniků bez rozšíření kapacity (financování stávajících podnikatelských aktivit žadatele)